

MALMÖ HÖGSKOLA

Languages on this page:

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 6 juni 2010

Utskriftsvänlig pdf-fil

[Läs mer om idrottsforskningens teori och metod på idrottsforum.org](#)[Läs mer om idrott och fysisk bildning på idrottsforum.org](#)

Valet av forskningsmetod mellan kvantitativ och kvalitativ är av tradition en vattendelare inom akademien, med konsekvenser långt utöver skillnaderna i det faktiska handhavandet av den empiriska forskningsprocessen. Kvantitativ metod associeras till positivism, Comtes tredje, vetenskapliga skede i det mänskliga tänkandets utveckling, och har klara kopplingar till naturvetenskapen. Nittonhundrasextiotalets positivismstrid inom tysk sociologi klaggjorde skiljelinjerna; komplexa samhällsliga fenomen kan inte studeras med naturvetenskapens krav på mätbarhet, menade positivismens kritiker. Olika typer av kvalitativa forskningsmetoder växte fram inom socialvetenskaperna, men dessa har inte heller stått fria från kritik; framför allt anses det besvärande att kvalitativ forskning inte är generaliserbar. Men forskningsändamålet, frågeställningarna och andra yttre faktorer bestämmer som regel val av metod, och båda har sitt berättigande. Human Kinetics släppte nyligen en ny lärobok i kvalitativ metod, *Qualitative Research in Physical Activity and the Health Professions* av William A. Pitney och Jenny Parker från Northern Illinois University i DeKalb, blott tre timmars bilresa från Champaign, där Human Kinetics är hemmahörande. Mette Krogh Christensen har lång erfarenhet av att lära idrottslärostudenterna kvalitativ metod, och vi bad henne om en recension av Pitneys och Parkers bok. Och det här är en *American textbook* som fungerar, blir slutsatsen av den entusiastiska recensionen som avslutas med ett *thumbs up* till författarna.

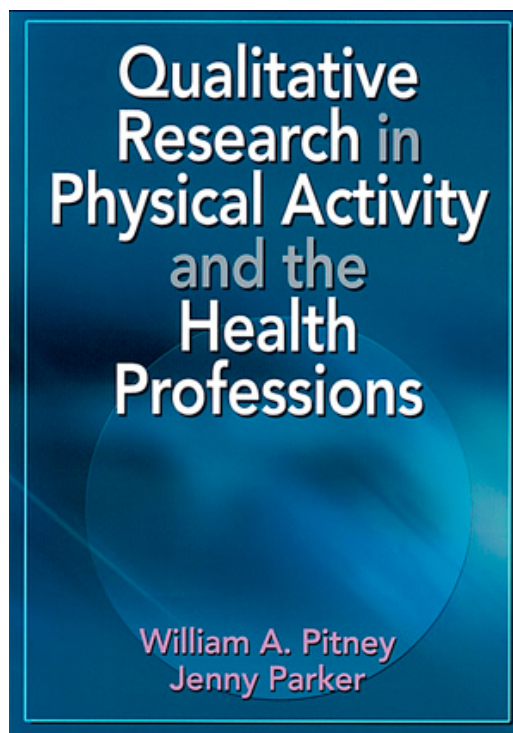
Utmärkt metodbok

Mette Krogh Christensen

Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet, Odense

William A. Pitney & Jenny Parker
Qualitative Research in Physical Activity and the Health Professions
219 sidor, hft.
Champaign, IL: Human Kinetics 2009
ISBN 978-0-7360-7213-7

Jeg har i flere år undervist idrætsstuderende på danske universiteter i kvalitative forskningsmetoder, men har også savnet at have en god forskningsmetodisk lærebog, der netop har idræt og fysisk aktivitet som genstandsfelt. Titlen på nærværende bog "Qualitative Research in Physical Activity and the Health Professions" (2009) lod derfor besnærende og jeg havde høje forventninger til, at her var måske løsningen. Forfatterne er William A. Pitney og Jenny Parker, begge har en Master Degree i idræt (Physical Education), er optagede af universitets- og voksenpædagogiske problemstillinger, og begge er Associate Professors på Northern Illinois University. Vi har med andre ord at gøre med to mennesker, der har blik for undervisning og ikke mindst læring på idrætsuddannelserne, og samtidig har stor erfaring med selv at gennemføre kvalitative forskningsprojekter.

Bogen er bygget op som en klassisk amerikansk lærebog med masser af figurer, illustrationer, refleksionsspørgsmål, "tips and tricks", FAQs, opsummeringer og tjeklister i hvert af bogens 11 kapitler, der er fordelt på fire dele: 1. *Learning about qualitative research* (25 sider), 2. *Conducting a qualitative research study* (55 sider), 3. *Writing qualitative research* (30 sider), og 4. *Continuing your qualitative research journey* (40 sider). Endda bogens

opbygning er illustreret med en figur – og allerede her bliver jeg lidt skeptisk. Hvorfor alle disse oversigtsfigurer? Hvorfor alle disse indskudte refleksionsspørgsmål og tjeklister? Ved nærmere læsning viser det sig, at hvad der umiddelbart så ud til at være fyldstof, faktisk var yderst lærerige øvelser, der netop gør bogen til en rigtig god lærebog og ikke et videnskabsfilosofisk værk, som ofte svært ved at bygge bro til studerende læring af konkrete forskningsmetoder. Som læser skal man bare lige vænne sig til, at bogen faktisk er et ganske udmærket redskab til læring, men ikke en litterær oplevelse. Denne anmeldelse af bogen vil derfor tage udgangspunkt i dens funktion som henholdsvis en (idræts-)studerendes redskab til læring og en undervisers redskab til undervisning.

Det viser sig nemlig, at forfatterne tilsyneladende lægger meget vægt på at være eksplicite og præcise i deres pædagogiske mål. Hvert kapitel bliver indledt med udpegning af en række klare læringsmål, så man som studerende ved eksakt hvad man får ud af at læse videre i netop dette kapitel. Denne praksis med at designe en lærebogs indhold i tæt relation til læringsmål kan ses som et resultat af den fokusering på *alignment* (afstemning af mål, forventninger og ressourcer), som moderne universitetspædagogik og –studieordninger generelt præges af. I sundhedsvidenskabelige uddannelser især er denne praksis udbredt, og bogen her er ikke en undtagelse. Om man bryder sig om denne udpensling af alignment kan være en smagssag, men her har det faktisk en positiv virkning – især når jeg sætter mig i den studerendes sted. Man bliver fokuseret i sin læsning og holdt i hånden på en udfordrende måde hele vejen igennem, hvis man ikke springer over øvelserne. På den vis kan bogen tilfredsstille mange studerendes behov for retningsfornemmelse og konkretisering indenfor et så relativt komplekst videns- og praksisområde som kvalitative forskningsmetoder.

For at give læseren (den studerende) en fornemmelse

af, om man nu også har opnået de opstillede læringsmål, er der i slutningen af hver kapitel opstillet fire forskellige forslag til øvelser eller aktiviteter, der hver især (men dog ikke på nogen måde eksplicit) refererer til pædagogiske og læringsteoretiske positioner: 1. *Learning through activity* (eller problembaseret læring) er en række problemstillinger og arbejdsopgaver, som man kan stille de studerende, så de ved hjælpe af problemløsende arbejdsmetoder kan forholde sig til kapitlets indhold. 2. *Checking your knowledge* er en

simpel multiple-choice-prøve, der tester den studerendes paratviden og kendskab til emnet. Ren og skær test af den studerendes evne til at gengive indholdet. 3. *Thinking about it* (kognitiv læring) er derimod eksempler på dilemmaer eller situationer, som man kan bede den studerende forholde sig til. F.eks. lyder et dilemma: ”Du interviewede tre lærere om hvordan de inkluderer funktionshæmmede elever i deres idrætstimer. Når du observerer disse idrætslærere i deres arbejde, ser du en væsentlig forskel på det de siger i interviewene og det de gør i klasserummet. Når nu du ved at den kvalitative forskningsproces er fleksibel, hvordan vil du så fortsætte dine undersøgelser?” (p. 60, min oversættelse). Sådanne *Think about it*-øvelser er guld værd, fordi de tvinger den studerende til at tage stilling til og argumentere for, hvordan han/hun faktisk vil forholde sig i konkrete spørgsmål eller dilemmaer i forbindelse med gennemførelse af kvalitative forskningsmetoder. Endelig er der 4. *Making a stretch*, som er en række referencer til yderligere læseværdigt litteratur, såvel videnskabelige artikler som gode grundbøger. Her er det for eksempel dejligt for en underviser med base i den nordiske litteratur og kultur at se henvisninger til Steinar Kvaales bog *Interviews* (1996). Det er især tyngden i disse referencer, som jeg har orienteret mig i forhold til, når jeg som underviser og forsker har vurderet denne bogs potentiale som lærebog – og jeg er bestemt blevet positivt overrasket. For eksempel refererer forfatterne til Spradley’s *Participant observation* (1980), Giorgi’s *Phenomenology and psychological research* (1985), Wolcott’s *Writing up qualitative research* (2001), Stake’s *The art of doing case study research* (1995), og Barbour’s fine artikel *Checklist for improving rigour in qualitative research* (2001). De har deres bagkatalog i orden.

Indholdsmæssigt byder forfatterne først og fremmest på en fornuftig gennemgang af den kvalitative forskningsproces’ forskellige faser så som design, litteratur review, udvælgelse af deltagere og valg af datagenereringsmetode. Desværre bliver beskrivelsen af de enkelte metoder: det kvalitative interview, fokusgruppeinterviewet og observationsstudiet, kun overfladisk behandlet på kun 10 sider ud af bogens i alt godt 200 sider. Dette nødvendiggør supplerende metodespecifik litteratur, hvis metoderne ikke skal fremstå som simple redskaber, som man mere eller mindre forudsætningsløst bare kan gribe til. Her henviser forfatterne især til Kvaales *Interviews* – og det er også nødvendigt.

Til gengæld er forfatterne meget omhyggelige med at uddybe de fælles problemstillinger, som alle forskere indenfor kvalitative studier kender til: Hvordan håndtere man overgangen fra det talte ord og den observerede handling til den skrevne tekst? Hvordan skaber man troværdige resultater? Hvordan sikrer man et etisk højt niveau i relationen til deltagerne? Sådanne spørgsmål bliver behandlet på en grundig og fyldestgørende måde når man tager målgruppen i betragtning. Endelig skal forfatterne have ros for at tage emnet ”fondsansøgnings” op. Det er efterhånden en realitet, at selv mindre forskningsprojekter behøver ekstern økonomisk finansiering for at blive gennemført, og her tager bogen livtag med et ellers overset emne i mange bøger i denne genre.

I sidste del af bogen (del 4) tager forfatterne et udsyn til mere specifikke former for kvalitative forskningsmetoder

» *Indholdsmæssigt byder forfatterne først og fremmest på en fornuftig gennemgang af den kvalitative forskningsproces’ forskellige faser så som design, litteratur review, udvælgelse af deltagere og valg af datagenereringsmetode.*

så som *grounded theory*, *narrative inquiry* og *action research*. Denne del af bogen skal ses som introduktion til videre studier af kompleksiteten i kvalitative forskningsmetoder, og er som sådan et fint sted at starte. Men igen – supplerende litteratur er nødvendigt for at forstå dybden i disse metoder, hvilket forfatterne imidlertid også er leveringsdygtige i. Det er kendetegnende for hele bogen, og især denne sidste del, at kompleksiteten i den kvalitative tilgangsvinkel til forskning let forsvinder i kortfattet opremsningen af de enkelte metoder særkende og nøgleord. Denne kritik til trods, er forfatternes beskrivelser meget præcise og peger på en stor indsigt i emnet. Derfor får man indtryk af, at bogen med fordel kunne have fyldt dobbelt så mange sider, men af redaktionelle grunde er blevet skåret til i sin form, så den virker let fordøjelig uagtet sit til tider svært håndterbare indhold. At bedrive god kvalitativ forskning er ikke den nemmeste ting i verden.

Bogen slutes med et appendiks, som består af en liste med korrekte svar på alle multiple-choice-prøverne (!) og tre originale videnskabelige artikler, der tjener som cases i forhold til anvendelse og formidling af forskning baseret på kvalitative metoder indenfor idrætspædagogisk forskning.

Alt i alt er ”Qualitative Research in Physical Activity and the Health Professions” (2009) er godt bud på en lærebog til idrætsstuderende, der selv skal prøve kræfter med kvalitative forskningsmetoder i løbet af deres studie, f.eks. i et bachelorprojekt, eller professionsudøvere, der beskæftiger sig med praksisforskning i forbindelse med deres arbejde med idræt og fysisk aktivitet i uddannelses- eller sundhedssektoren. Især fordi langt de fleste eksempler i teksten, i den supplerende litteratur og i øvelserne er hentet fra netop dette praksisfelt. Som universitetsunderviser og –forsker kan jeg med lethed spejle mine egne erfaringer i bogens pointering af, at når man skal lære kvalitative metoder skal man først og fremmest have mulighed for at reflektere over sine egne førstehåndserfaringer med forskningsprocessens forskellige faser og udfordringer. Til det formål er bogen er virkelig godt udgangspunkt i kraft af det pædagogiske fokus på de opstillede læringsmål og ikke mindst mulighederne for at evaluere disse i forskellige øvelser. Men den kan næppe stå alene – og det ligger forfatterne da heller ikke skjul på. *Thumbs up*, Pitney and Parker.

© **Mette Krogh Christensen 2010.**

 Hitta bästa pris på boken hos Prispallen.se

 Kjøp boken fra Capris.no

 Sammenlign priser på bogen hos Pensum.dk

 Buy this book from Amazon.co.uk

 Buy this book from Amazon.com